

Br: 07-

430/23-252/h

Podgorica, 29. jun 2023. godine

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI o Nacrtu zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata

Ministarstvo finansija uputilo je, u skladu sa čl. 14 i 15 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), javni poziv privredi, organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima (zainteresovana javnost), da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos unapređenju kvaliteta teksta Nacrta zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata.

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javni poziv za javnu raspravu objavljen je 09. maja 2023. godine, na internet stranici Ministarstva finansija <https://www.gov.me/mif> i stranici Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma <https://www.gov.me/mek>, u kojem je navedeno da će javna rasprava trajati do 15. juna, odnosno 37 dana od dana objavljivanja javnog poziva. Na ovaj način svi zainteresovani subjekti pozvani su da do, i zaključno sa 15. junom 2023. godine, dostave svoje primjedbe, predloge i sugestije.

Način sprovođenja javne rasprave: - javna rasprava održana je 12. juna u 10h u hotelu Cue u Podgorici, u organizaciji Ministarstva finansija i Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, imajući u vidu da je istovremeno raspisan poziv za javnu raspravu i za Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: - Danko Dragović, generalni direktor Direktorata za ekonomsko-finansijski sistem, Dijana Filipović, samostalna savjetnica I u Direktoratu za poreski i carinski sistem, Renata Milutinović, generalna direktorica Direktorata za industrijski i regionalni razvoj.

Pored ovlašćenih predstavnika ministarstva tokom javne rasprave okruglom stolu prisustvovali su predstavnici privrednih udruženja: Privredne komore Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore, Američke privredne komore u Crnoj Gori, Montenegro biznis alijanse i dr., IRF-a, Monstata, Centar za ženska prava, Parlamenta Crne Gore, Uprave prihoda i carina, advokatskih kancelarija i drugi zainteresovani subjekti.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: U toku trajanja javne rasprave od ukupno sedam učesnika dostavljeno je 19 primjedbi/ predloga/sugestija: 1. **Ministarstvo unutrašnjih poslova**, jedan; 2. **Uprava prihoda i carina, odsijek za CRPS**, dva; 3. **Uprava za statistiku Crna Gora**, dva; 4. **Privredna komora Crne Gore**, osam; 5. **Fond za zaštitu životne sredine**, jedan; 6. **mr Mila Kasalica**, pet, 7. **komentar sa javne rasprave g-dina Rada Bojovića**, jedan.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija: „ U članu 22, poslije stava, dodaje se novi stav koji glasi: „ Strano fizičko lice, može pokrenuti postupak registracije, iz stava 1 ovog člana, ako ima odobren privremeni ili stalni boravak, u skladu sa Zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori“.

Predlog će biti dodatno razmotren, s tim što treba imati u vidu da, ukoliko se prihvati sugestija, potrebno je izmijeniti član 69, stav 2 Zakona o strancima u smislu da se kao dokaz za dobijanje dozvole za privremeni boravak i rad ne prilaže „dokaz o registraciji preduzetnika odnosno privrednog društva“.

2. Uprava prihoda i carina, odsijek za CRPS

Primjedba/predlog/sugestija 1: „Član 6 stav 1 i 4 su kontradiktorni. Obrisati stav 4.“

Predlog se ne prihvata. Naime, stavom 1 je previđeno načelo formalanosti postupka, po kome se registracija vrši na osnovu činjenica sadržanih u registracionoj prijavi i pratećoj, propisima utvrđenoj, dokumentaciji za čiju je tačnost i vjerodostojnost odgovoran podnosilac registracione prijave. Dakle, iz ovog stava jasno proizilazi da je odgovornost za tačnost i vjerodostojnost podataka na podnosiocu registracione prijave, kako je i sljedećim odredbama definisano. Stavom 4 propisano je načelo prepostavke tačnosti i savjesnosti na strani svih trećih lica koja se u pravnom prometu pouzdaju u javno dostupne podatke iz CRPS-a usljed čega treća savjesna lica ne smiju snositi štetne posljedice zbog netačnih ili pogrešnih podataka upisanih u CRPS. Iz ovog stava proizilazi da treća savjesna lica ne mogu snositi štetne posljedice zbog netačnih podataka, jer je to odgovornost podnosioca prijave, kako je već i naprijed definisano, odnosno zbog pogrešno upisanih podataka, što je odgovornost organa za registraciju, kako je i definisano članom 9 ovog Zakona.

Primjedba/predlog/sugestija 2: „Zakonom o registraciji predvidjeti da se nakon odricanja od prava na žalbu na odbijajuća rješenja cjelokupna dokumentacija vraća podnosiocu prijave“.

Predlog se prihvata.

3. Uprava za statistiku Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1: „ Da se Zakonom o registraciji privrednih i drugih subjekata, sljedeća pravna lica registruju i dobiju matični broj i šifru pretežne djelatnosti u CRPS-u. A oni su: organi državne uprave i lokalne samouprave, nevladine organizacije, političke organizacije, sportske organizacije, sindikalne organizacije, vjerske zajednice, turističke organizacije, mjesne zajednice, strane organizacije, ambasade, sudovi, strukovna udruženja, udruženja poslodavaca i stambene zgrade.

Primjedba/predlog/sugestija 2: „da za sljedeća pravna lica: organi državne uprave i lokalne samouprave, nevladine organizacije, političke organizacije, sportske organizacije, sindikalne organizacije, vjerske zajednice, turističke organizacije, mjesne zajednice, strane organizacije, ambasade, sudovi, strukovna

udruženja, udruženja poslodavaca i stambene zgrade, svaki registracioni organ preuzme dodjeljivanje matičnog broja i šifre pretežne djelatnosti, za subjekta koje registruje u skladu sa posebnim zakonom.“

Cilj kojem se teži jeste formiranje Državnog registra CG koji će se sastojati od više registara, odnosno da svi registri budu u okviru jednog organa ili agencije. Za to je prije svega potreban zakonski okvir, a nakon toga je potrebno uraditi detaljnu analizu svih registara, evidencija koje vode drugi državni organi u dijelu:

- forme, načina vođenja, programa i formata u kojima se vode, a nakon toga tehnički i programerski predvidjeti sta je potrebno da se isti najlakše implementiraju i nadgrade na postojeće programe CRPS-a;
- analize kapaciteta, sistema i programa koje vodi CRPS, u dijelu 'proširenja' postojećih kapaciteta i stvaranja preduslova za nadogradnju i preuzimanje registara drugih organa;
- procjenu koliko je finansijski sredstava potrebno za sve to;
- vrijeme koje je potrebno za naprijed navedene radnje;
- procjenu povećanja broja zaposlenih shodno povećanom obimu posla;
- kao i druga pitanja tehničke prirode.

Nakon analize biće preduzeti koraci i mjere za objedinjavanje registara u razumnom roku, uvažavajući namjeru Monstata i ostalih institucija za rješavanje ovog pitanja, koje je odavno trebalo riješiti.

4. Privredna komora Crne Gore

Primjedba/predlog/sugestija 1: „U odnosu na član 9 stav 3, privrednici smatraju da bi u ovom slučaju trebalo ostaviti mogućnost da se od strane CRPS uputi poziv za ispravku, što se i u praksi često dešava. To se jednostavno može uraditi dolaskom u CRPS, što olakšava i posao CRPS-a, jer ne mora donositi rješenja kojima se odbija registracija, pa ponovo podnošenje dokumentacije, pa donošenje novog rješenja, kada se ovo može vrlo brzo ispraviti jednostavnim pozivom da se potpiše odgovarajući dio.“

Predlog se ne prihvata. U Nacrtu zakona u članu 6, stav 3 je već definisano da se registracija vrši po skraćenom postupku u roku od tri radna dana, od dana predaje **uredne i potpune dokumentacije.**

Primjedba/predlog/sugestija 2: „Kada je u pitanju član 31 stav 2, privrednici predlažu novu odredbu, kojom se propisuje da će CRPS podnijeti prekršajnu prijavu nadležnom organu u slučaju da kašnjenje nije bilo opravdano i obrazloženo pisanim putem. Moraju postojati izuzeci i mogućnost da se obrazloži kašnjenje, posebno ako je u pitanju evidentiranje promjena koje se nijesu sprovele u Crnoj Gori ili je za promjenu u CRPS potreban dokument iz inostranstva ovjeren i sa apostilom. Poređenja radi, u nekim zemljama, kao što je Njemačka, za dobijanje apostila se zakazuje i čeka termin, pa je nakon toga dokument potrebno poslati u Crnu Goru, te obezbijediti prevod dokumenta od strane ovlašćenog tumača“.

Predlog se ne prihvata. Razlozi leže u tome što su ovim Zakonom (pa i drugim zakonima, npr. Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o stečaju i sl.) propisani rokovi za određene pravne radnje, bez pravljenja razlike da li je privredni ili drugi subjekat iz Crne Gore ili inostranstva.

Primjedba/predlog/sugestija 3: „Mišljenja smo da je potrebno brisati član 38 stav 1. Naime, način podnošenja žalbe je regulisan ZUP-om a rok je 15 dana od dana dostavljanja rješenja“.

Predlog se ne prihvata. Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata je procesni zakon i propisuje određena pravila, koja se ne poklapaju (i ne moraju da se poklapaju) sa ZUP-om. U članu 21 ovog Zakona

propisano je: *Na pitanja koja se odnose na postupak registracije, a koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primjenjuje se zakon kojim se uređuje upravni postupak.* Dodatno, predviđeno je da se dokumentacija i podaci o registraciji objavljuju na sajtu CRPS-a, da rokovi teku od dana registracije i objavljivanja na sajtu, da pravno dejstvo stiče od dana registracije i objavljivanja na sajtu CRPS-a itd., a ne od dana dostavljanja.

Primjedba/predlog/sugestija 4: "Kada je u pitanju stav 2 prethodnog člana, kojim se propisuje da žalba ne odlaže izvršenje rješenja, stav privrede je suprotan tj. da bi trebalo propisati da žalba odlaže izvršenje rješenja, a sve u skladu sa ZUP-om, uz izuzetke kada ne odlaže izvršenje rješenja, a kako je to i predviđeno ZUP-om."

Predlog se ne prihvata. Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata je procesni zakon i propisuje određena pravila, koja se ne poklapaju (i ne moraju da se poklapaju) sa ZUP-om. Dodatno, važećim ZOPD-om je takođe propisano da žalba ne odlaže izvršenje rješenja, dakle ovo nije novo rješenje.

Primjedba/predlog/sugestija 5: "U vezi sa stavom 3 prethodnog člana, potrebno je brisati odredbe koje nijesu u skladu sa ZUP-om".

Predlog se ne prihvata. Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata je procesni zakon i propisuje određena pravila, koja se ne poklapaju (i ne moraju da se poklapaju) sa ZUP-om.

Primjedba/predlog/sugestija 6: „U odnosu na član 40 stav 1, privrednici su mišljenja da je navedeni rok preduž, te predlažu novi od maksimalno 15 dana, uz obrazloženje da treba raditi na efikasnosti i brzini, a ne usporavanju postupaka pred CRPS-om“.

Predlog se ne prihvata. S obzirom da se ne radi o pitanjima odlučivanja u postupku, te da je zbog obimnosti posla, dokumentacije koja je u posjedu CRPS-a, smatramo da je ovo adekvatan rok za izdavanje elektronske ili štampane kopije. Dodatno, ne znači ako je rok 30 dana, da se dokumenta izdaju na trideseti dan.

Primjedba/predlog/sugestija 7: „Takođe, predlažu brisanje stava 3 prethodnog člana, budući da ne vide razlog da CRPS ne dostavlja elektronske kopije dokumenata i podataka, kad ih već posjeduje“.

Predlog se ne prihvata. Ovo je odredba iz EU Direktive 2019/1151 i nije propisana zabrana dostavljanja već da organ nije dužan da izda pomenuta dokumenta, odnosno podatke.

Primjedba/predlog/sugestija 8: „Odredba člana 45 stav 2 nije jasna, te je potrebno precizirati kakve tačno promjene treba registrovati na osnovu ovog zakona, kao što je to uređeno Zakonom o privrednim društvima“.

Predlog se ne prihvata. Odredbama člana 4 ovog Zakona propisano je koji su sve registri sastavni dio CRPS-a, odnosno koji su to drugi subjekti pored privrednih subjekata koji imaju obavezu registracije u CRPS.

5. Fond za zaštitu životne sredine

Primjedba/predlog/sugestija: „Da se u kategorizaciji Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata uvrsti i forma pravnih lica sa javnim ovlašćenjima.“

Predlog se ne prihvata. Zakonom o registraciji privrednih i drugih subjekata se ne mogu uvoditi nove forme pravnih lica, već je to propisano Zakonom o privrednim društvima. Dodatno, pravna lica sa javnim ovlaštenjima ne mogu biti poseban oblik privrednog društva, već se oni organizuju u jedan od oblika propisanih ZOPD-om.

6. mr Mila Kasalica

Primjedba/predlog/sugestija 1: „Nacrt zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata ima osnov ukoliko nije prepisivanje internih pravila CRPS-a, koje kao podzakonski akti ne trebaju da postanu zakonski tekst. Dok CRPS može registrovati sve subjekte, kad se zaokruži regulatorni okvir kojim se definiše šta su ustanove, zadruge, kooperative, komore, regulatorne agencije i sl., odnosno nvo za finansijske izvještaje. Kao i dodatno, moralo bi se ovim Nacrtom zakona ustanoviti da li je potrebno da se CRPS, ako treba da ima zakon, treba da postane uprava koja treba da razvija registre subjekata.

Pitanje rješavanja statusa CRPS-a je od izuzetne važnosti, kako bi se reforma procesa registracije u potpunosti zaokružila. Međutim, ova RG nije imala mandat da se bavi pitanjem statusa CRPS-a. Dodatno, kako je planirano, u narednom periodu radiće se analize, a nakon analize biće preduzeti koraci i mjere za objedinjavanje registara u razumnom roku, uvažavajući zahtjeve zainteresovanih strana za rješavanje ovog pitanja koje je odavno trebalo riješiti.

Primjedba/predlog/sugestija 2: „Stečajna masa ne predstavlja subjekt i ovaj slabi predlog Unije poslodavaca Crne Gore ne treba na ovaj način da bude unutar Nacrta unapređenja registracije - evidencije privrednih subjekata“.

Predlog se ne prihvata. Jasno je da stečajna masa nije subjekt, ali se registruje u CRPS, a ideja je bila da se objedine svi registri koje CRPS vodi, odnosno da se u budućem periodu radi na kreiranju Centralnog državnog registra.

Primjedba/predlog/sugestija 3: „Dok se sistemski na razriješi pitanje da li je cjelishodno za moment ekonomskog i regulatornog razvoja zemlje da se pripremaju tekstovi zakona o javnim institucijama i ustanovama, privrednim društvima u državnom vlasništvu, ostalim subjektima među koje se uključuje i nvo, koji se moraju registrovati, ovaj Nacrt zakona ne uvodi stabilnost evidencije privrednih subjekata.

Proces registracije privrednih i drugih subjekata je „živa materija“ i teče, te se mora stalno unapređivati i usklađivati sa evropskom regulativom.

Primjedba/predlog/sugestija 4: „Definicija privrednog subjekta nigdje nije istaknuta. Nacrt izmjena i dopuna ZOPD-a to ne sadrži, osim kao organizacija iz člana 1, što je visoko rizično rješenje. Definicije javnog sektora/državne uprae/ustanove/ privrednih društava u državnom vlasništvu i sl. takođe se moraju vezati za pojedinačne pravne akte a uvezane sa predlozima MMF-a iz prethodnog perioda, pošto će na taj održivi pristup jačati se praćenje izvršenja budžeta na centralnom i lokalnom nivou.

Predlog se prihvata. Nacrt zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata će biti dopunjen definicijom privrednih subjekata.

Primjedba/predlog/sugestija 5: „Nacrt zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata u članu 26 definiše podnosiocce registracione prijave za privredne subjekta. Imajući u vidu da niz subjekata mora da se registruje

kao privredno društvo i/ili neki drugi subjekt (ustanova, institucija i sl.) ali da dok ne dobije licencu za poslovanje saglasno pripadajućem posebnom zakonu koji uređuje pojedine regulisane djelatnosti, tada je održiva norma da se zakonski uredi institut „privremene registracije“, s ciljem da se van svake sumnje identifikuju odgovornosti o tome koj predaje i prati da li je dobijanje licence za rad, koja ukoliko se ne dobije, tada realizovana registracije treba da se zaključi i vrate se dokumenta.

Predlog se ne prihvata. Postupak registracije je skraćeni postupak (rok za odlučivanje je tri radna dana). Dokumentacija ja taksativno određena za svaki od subjekata koji se registruje u CRPS (ako je potrebno posebno odobrenje – ovim Nacrtom je propisano da nadležni organ iz stava 1 ovog člana dužan je da po službenoj dužnosti, u roku od sedam dana od dana izdavanja odobrenja, saglasnosti ili drugog akta, isto dostavi nadležnom organu za registraciju). Uvođenje „privremene registracije“ bi značajno usporilo i otežalo postupak registracije, a dodatno bilo protivno, ovim Nacrtom propisanim, načelima registracije.

7. Rade Bojović

Primjedba/predlog/sugestija: Član 18, stav 2 je nejasan jer se stiče utisak da se privrednom i drugom subjektu dodjeljuje status neaktivan prije zakonskog roka za dostavljanje finansijskog izvještaja.

Predlog se ne prihvata. U stavu 1 ovog člana jasno je propisano da se status neaktivan dodjeljuje kada po isteku kalendarske godine u kojoj je privredni ili drugi subjekat bio dužan da dostavi godišnji finansijski izvještaj, isti ne dostavi nadležnom organu. Dakle, ako je rok za dostavljanje fin. izvještaja 31. mart tekuće godine, status neaktivan se dodjeljuje po isteku te godine, odnosno spisak će se objaviti najkasnije do 31. januara naredne godine.

Mjesto i datum sačinjavanja Izvještaja: Podgorica, 23. 06. 2023. godine.

Naziv organizacione jedinice koja je odgovorna za pripremu Nacrta zakona:

Direktorat za poreski i carinski sistem i Direktorat za ekonomsko-finansijski sistem u Ministarstvu finansija

GENERALNA DIREKTORICA

Biljana Peranović

GENERALNI DIREKTOR

Danko Dragović